

## arrogante utopisten



► Performanceartieste **Maike Lond** heeft moeite met de meer klassieke dialogen.

© Herman Sorgeloos

### IMMERWAHR

op za 25/5 om 20u30 in De Werf, Brugge. [www.dewerf.be](http://www.dewerf.be).

**Theatermaker en filosoof Pieter De Buysser doet het weer: hij schreef een tekst, fonkelend en veelzijdig als een diamant. Jammer dat de eigen performance aanvankelijk zo ongeslepen is.**

*EVELYNE COUSSENS*

Zoals vaak zet De Buysser verhalen-in-verhalen op, waarbij de vertelniveaus op een magisch-realistische manier door elkaar lopen. Pieter De Buysser en Maike Lond spelen de Brusselse Ellen en Midas. Het koppel raakt sterk beïnvloed door een toneelstuk rond het historische personage Clara Immerwahr, de vrouw van scheikundige Fritz Haber, die met de ontwikkeling van het mosterdgas de aanzet geeft voor een oorlogsvoering waarbij de tegenstander niet langer fysiek aanwezig hoeft te zijn.

### Gruwelijke wraak

In een eerste deel zien we Ellen en Midas in hun Brusselse flat, ze leven als welgestelde Dansaert-Vlamingen. Ellen, een succesvolle sociologe, denkt wel eens na over Sloterdijks Je moet je leven veranderen, maar ondernemer Midas kan zich nauwelijks voorstellen dat de realiteit ooit

anders kan zijn dan ze is.

In het tweede deel, vijf jaar later, hebben ze een radicale sprong gemaakt. Opnieuw is hun leven een succesverhaal - ze zijn nu de bejubelde voortrekkers van initiatieven rond klimaatbewustzijn, basisinkomen en gelijkberechtiging. Maar met dat nieuwe succes is ook de arrogantie van de utopisten binnengeslopen, de superieure illusie van maakbaarheid - zij hebben de switch gemaakt, waarom een ander niet? Die 99 procent anderen, geschoffeerd door hun morele superioriteit, nemen op gruwelijke wijze wraak. Ellen en Midas dachten zonder fout te zijn, maar de samenleving brengt hen terug in het gareel.

Wat heeft Clara Immerwahr daarmee te maken? Haar zelfmoord incarneert het sterven van een ideologie - Immer-Wahr staat voor wat in de westerse overmoedigheid altijd geldig is, voor de onwrikbare westerse verlichtingswaarden, de idee van superieure (technologische) vooruitgang, een idee waaraan zelfs de ontwikkeling van massavernietigingswapens geen afbreuk heeft gedaan. Door de dood van Clara Immerwahr telkens opnieuw na te spelen worden Ellen en Midas teruggedreven naar een positie van nederigheid.

De Buysser en Lond doen het allemaal met een tafel, twee stoelen en een soundscape. Tijdens de première levert dit 'luisterspel' problemen op, want de Engelse tekst is soms slecht verstaanbaar en in het spel zelf botsen twee tradities.

Performanceartieste Lond weet zich duidelijk geen raad met de 'klassieke' dialogen en vindt het ritme niet. De Buysser, die het moet hebben van zijn fysieke en mimische inzet, kan dat niet rechte trekken. Het maakt van Immerwahr in eerste instantie een vermoeiende avond, maar de

inhoudelijke rijkdom van de tekst maakt die inspanning ruimschoots de moeite waard.